

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Szülőfalumbeliek!

Köszönöm a meghívásokat! Örömmel emlékezem együtt Veletek 1956 forradalmára és szabadságharcára.

„A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok életüket adták, és soha sehol sem igazoljuk a gyilkosokat...” – írta Albert Camus Párizsban, 1957-ben, A magyarok vére című esszéjében.

Tisztelt Emlékezők!

„...Bennünk nagyságos erők várnak,

Hogy életre ébredjenek,

Bennünk egy szép ország rejtőzik,

Mint gím a fekete csalitban

S leskelődnek a véredek.”

/Ady Endre/

Az a „szép ország”, az emberhez méltó élet, a méltó és igazságos kormányzás utáni vágy indította kiváló eleink forradalmait és szabadságküzdelseit, úgy 1848/49-ben, mint 58 éve, 1956-ban! Mert felfakadtak a nemes magyar nemzet sebei...

1956 őszére úgy emlékezünk, mint egy fájdalmasan magas és magányos pillanatra az európai és a magyar történetnek.

Fénylő csillagunkra, olyan minőségre, amelyet a régi-új „kiegyezései” időkben, a reánk kényszeredett hétköznapi nyomorúságainkban is úgy őrizünk, mint a lelkünk jobbik felét, fehér ingbe öltöztetve. Ez a magasabb igény, öntudat, színvonal: hogy újra „emelkedő nemzet” legyünk - mint voltunk

Széchenyi idején, a reformkorban –, tette a szabadság katonájává kiváló és tragikus sorsú '56-os elődeinket.

„Nem kis dolog volt, nem kenyér,

Nem haltunk meg az életér,

Több volt ez annál. Bús hazánk

Könyörgő szemmel néze ránk...”

/Füst Milán: Szózat a sírból/

„Sorsotok a sorsunk marad!” – olvasható a már a lelkekben is elhalványuló ígéret az első világháború katonatemetőiben. Kérdezem – együtt Veletek-, forradalmunk hőseinek és mártírjainak emlékezte élő-e a családban, a nemzet nagy családjában? Miután a nemzet: „közös emlék a múltból és közös terv a jövőre”.

58 év hosszú idő, egy lepergő emberi élet...

Csak remélhetjük – némi rezignációval – hogy életünk részévé, tetteink mozdítójává: azaz sorsunkká vált '56 hősi küzdelme a gyorsuló időben.

Ellenére a könnyen és kényszeresen felejtő, közönyös kornak, amelyben élünk.

Ezekben a nekünk adatott kimérikus időkben, ebben a fülledt, ablaktalan, örökös jelenidőben. Ebben a sok-sok szürke hétköznapi, robotos nehéz életünkben.

„A magyar nemzet halálra szánt bátorságával, mély emberiségével, önkéntes fegyelmeivel és politikai bölcsességével csodálatba ejtette a világot, és meghódította az egész világ rokonszenvét. Annak a néhány napnak emberfeletti szép és nagy teljesítménye máról holnapra elmosta a sok évtizedes ellenséges propaganda következtében velünk szemben a tengeren innen és túl egyaránt megnyilatkozó tartózkodást. Az 1956-os forradalom eredményeként <a magyar név megint szép lett...>” -írta Közi Horváth József az emigrációban.

Tisztelt Agyagosszergényiek!

Emlékezzünk szűkebb pátriánk, a Nyugat-Dunántúl forradalmáira, mártírjainkra!

Győri kivégzésük után tetemüket a vidék 301-es parcellájába, a sopronkőhidai fegyház rabtemetőjébe rejtette a megtorló hatalom.

Emlékezzünk Szigethy Attilára, a Dunántúli Nemzeti Tanács mártír elnökére.

A nemrég elhunyt Borbándi Gyula, a népi tábor kiváló ismerője szerint:

„Mint politikusnak a népiek közül a legnagyobb szerep Szigethy Attilának jutott... A forradalom lökte az események homlokterébe, elnöke lett a győri (okt. 26-án), majd a Dunántúli Nemzeti Tanácsnak (okt. 30-án).

Okos, józan, bölcs magatartásával a népfelkelés legismertebb alakjai közé emelkedett... Tevékenységében a népiek politikai stratégiája és taktikája tükröződött. Ez megfontoltságra, józanságra, mértéktartásra és realizmusra épült...”

A csendes, a hűséges plebejus politikus, a Deák Ferenc-i habitusú „Attila bácsi” a forradalom leverése után elutasít mindenféle kollaborálást Kádár ellenforradalmi kormányával.

„Szigethy Attilát 1957-ben az juttatta börtönbe, hogy még a miniszterségért sem volt hajlandó a forradalmat megtagadni.” Elmenekülhetett volna tragikus sorsa elől - a határ mellett, Kistölgyfa-majorban élt, ott tartóztatták le 1957 tavaszán - ahogy a többiek is, a szégyenletes bosszúhadjárat győri-mosonmagyaróvári perében halálraítélt és kivégzett mártírok.

Emlékezzünk Földes Gáborra, a magyar zsidó színészre és győri színházi rendezőre.

Mint „renegát kommunistára” fenekedett reá a régi-új hatalom. Földes megtalált igazsága útján következetesen végigment – a győri börtönudvar bitójáig. [Pedig Kádár maga ígerte, hogy életben hagyják.]

Az ő élete és mártírhalála is cáfolata azoknak, akik a forradalom általuk megtalálni vélt, és vélelmezett antiszemitizmusát kívánják nekünk újólag fölmelegíteni és feltálatni.

Emlékezzünk a kiváló Tihanyi Árpád tanár úrra! Istenfélő, a hazáját forrón szerető értelmiségi volt. Ide idézek pár mondatot a búcsúleveléből:

„A haláltól nem félek. Hat hónap a halálos cellában, és sok-sok kivégzett az ittlétem alatt, negyven-negyvenöt személy kivégzése, hozzászoktatott a halál gondolatához... Nem izgulok, nem remegek. És még eddig senki sem félt. Mindenki hőiesen halt meg. Az édes Jézus nekem is adott erős és bőséges kegyelmet a sorsom elviseléséhez. Tudjátok, az igazságért meghalni dicsőség... Mindenszentekkor valahol égessetek értem gyertyát... Én tudom, hogy a harc és az áldozat nem volt hiábavaló, s szabad lesz még ez a haza. Bátran, felemelt fejjel és büszkén halok meg. Ezzel az utolsó szóval: Éljen Krisztus Király és a Haza!”

Emlékezzünk a harcos hitvalló prédikátorra, Gulyás Lajos református lelkész úrra.

„Megfogták hát és megkötözték

S hogy mégis igazuk legyen:

arcul verték, szembeköpték

s megfeszítették egy hegyen,”

Emlékezzünk a sárvári születésű Török Istvánra, a győri nemzetőrparancsnokra. 1958-ban New Yorkból jött haza, az állam szolgáinak adott szavát komolyan véve, honvágytól gyötörve, hogy 24 évesen „édes hazájában” a hóhér eltörje a csigolyáját.

Emlékezzünk a mosonmagyaróvári perben kivégzett Czifrik Lajos földművesre, Weinträger Lászlóra, Zsigmond Imrére és Kiss Antalra.

És a többiekre, az agyonvertekre, a bebörtönzöttekre, az internáltakra, a „kádári bitókor” valamennyi áldozatára és szenvedőjére.

Nagyszerű '56-os elődeink tudták; a haza minden előtt!

„Mindig, mindent adjál oda a hazádnak. A világnak nincsen semmiféle értelme számodra hazád nélkül. Aki a hazát szereti, egy végzetet szeret.” – írja Márai Sándor.

Kedves Falumbeliek!

Jó lenne, ha mi magyarok végre hinnénk a közülünk való kitűnő Németh Lászlónak. Elhinnénk neki, hogy a mi népünk a két elveszített világháború és az 1947-ben megismételt trianoni csonkítást túlélve, „tömegnépként” nem igazán lehet sikeres, jövőképes. Ám, ajánlja – akkor is, ha a globalizálódó világunkban szinte minden ez ellen mozdul -; jövőképesek lehetünk Közép-Európa modernkori hellénjeiként.

Vagyis hódíthatunk szellemünkkel, lelkünk erejével, vonzóak lehetünk jó emberi minőségünkkel: ha majd megvívjuk történelmünk legnagyobb forradalmát; a minőség forradalmát!

Különben – jósolja 1943-ban – folytatódik e volt nagy középkori nemzet fizikai és morális leépülése, „benszülötté”, helótává züllése, saját hazájában!

Németh László a II. szárszói beszédet így indítja:

„Aki a magyarság újkori történetét megírja, arra kell felelnie, hogy süllyedt „benszülötté” ez a nagy középkori nemzet tulajdon országában.”

Ha a színesekre gondolnak, tudják, mit értek benszülöttön. Állami életét idegenek vezetik; ha vannak is véréből való nagyjai; azok csak maharadzsák; gazdaságilag kizsákmányolják; idegen civilizációk selejtjei ellen nincs védelme; erkölcsében és testében nyomorodóban van”... (1943. aug. 25.)

Tisztelt Emlékezők!

Ha őszinték vagyunk magunkhoz, láthatjuk, ma a magyar társadalom betegségei súlyosabbak, a hullafoltjai láthatóbbak, mint Németh László

idejében. És a mögöttünk hagyott 40 plusz több mint 25 esztendő politikája jórészt mellébeszél, a sorskérdéseinket számba sem vette, igazán föl sem vetette, nemhogy oldotta volna.

Szegénységben, önkizsákmányoló robotban, önpusztításban, balítéletekben, szellemi-lelki béklyókban, tévelygésekben látom a népemet.

Így kiesünk a történelemből, sorsunk, a jövőnk alakításából. Nem egy vágyott, „emelkedő nemzetet”, de egy csonkolt tudatú, hanyatló, széteső közösséget látok e modern háború újabb etapjának veszteseként.

„... állat védheti otthonát;

Hanem másfajta háború ez. ...

Jogállamban a pénz a fegyver. A hadviselés itt más.

A hős a kardot ki se rántja.

Bankó a bombarobbanás,

S mint fillér száll szét a szilánkjá”... - írta József Attila (Gyönyörút láttam...)

A „mindent szabad” libertiánus felfogása, az erkölcs lezülléséhez, lezüllesztéséhez vezetett... A magyar nő és a magyar férfi egymás ellen fordult. Ez a belső háború mindkét nemzet frusztrálja, tönkreteszi, de legnagyobb vesztesek mégis az utódok.

Amíg ezt a halálos mérget, áfiumot, ezt a meghasonlást a mi magyar életünkben ki nem purgáljuk, addig minden gyógyulási jel csak felületes, csak látszat.

Forradalmunk letiprását apátia követte, reményvesztettség, önfeladás, külföldre vagy belső emigrációba menekülés. Ez volt az abortusz- Magyarország kora, a magyar életerő eldorbézolásának évtizedei. 1962-re európai mélyponton a születések száma. Ez azóta sem változott számottevően. Hány tönkrement élet, elveszett élet-energia a haladás „molochja” által fölfalva. A korábban bőven termő, a nagyvárosainknak is embert termő magyar vidék lassan elsorvad a forradalom leverése utáni évtizedekben. A bezárt kapujú, lehúzott redőnyű üres

falusi házaink, mint vádló, néma halottaink, egyre sokasodnak a magyar vidéken.

Most kezdjük csak kibeszélni a „magyar mezőgazdaság szociális átszervezésének” emberi-morális következményeit. A maga gazda világában két lábon álló, tökéletesen helytálló földműves nép alkalmazottá züllesztését, öntudatának, életkedvének és munkakedvének elvételét. Ki mérheti föl, mennyi életerő, élet-energia, tehetség pusztult oda, a kádári konszolidációnak nevezett ’60-as évektől.

Az ávós időkben, a Rákosi-időkben a hatalom irtotta a falvak kemény, öntudatos, a megszakadásig szorgalmas paraszti rétegét. Ez az értékes, öntudatos réteg a forradalom utáni világban sem találta meg a maga helyét, nem volt önmaga, nem találhatott önmagára. Igényei és színvonala alatti leértékelt életet élt, egyrészt elvadult, önmagát pusztítva alkoholizált. És lassan a vidéki magyar is odaült az idegenek televíziója elé.

Az olasz egységháború sikere után megkérdezték Cavour-tól, a piemonti miniszterelnöktől, minek köszönhető, hogy Itália annyi évszázad idegenjárása után, végre az olaszoké lett. Talán Garibaldinak? Vagy a franciák segítségének? Mindenek előtt az olasz anyáknak, akik olasz gyerekeket szültek–mondta. Mivel egy terület majd mindig azoké lesz, akik azt belakják. Erdélyben a 18. században már többségben voltak a románok. Valakik majd a mi kiürülő magyar falvainkat is be fogják lakni...

Akkor 58 évvel ezelőtt látnivalóan nem sikerült a „Homo Szovjetikusszá” idomítás, ám manapság – a globális kapitalizmus igénye szerint -tömegével termelődik a „Homo Idiotikus”, a sivár konzumidióta.

Ez a világ minket kétféleképpen kíván számontartani a könyvelésében: csak mint munkaerőt és fogyasztót! A többi, az emberi tartalmad, minőséged, hited, nyelved, múltad, vágyad: indifferens, vagy inkább: zavarja a nagy bizniszt.

Pedig: „Az ember van-e a szombatért, vagy a szombat az emberért?” Az ember van-e gazdaságért, vagy a gazdaság az emberért?

Mit mondjak, mit mondhatok a mi szép közös álmunk, közös tervünk meggyilkolásáról?

Kihalnak majd, mint a dinoszauruszok. Most már aligha hihetünk. A gondviselő igazságtételében bízhatunk, abban, hogy odafönn nem keverik össze az áldozatokat a hóhéraikkal!

Éltet a remény és a bizonyos magyaros dac, hogy az ifjúság, annak is a java, a színe-virága viszi tovább e szép és tragikus hajdani ősz üzenetét és magas igényét.

Azt a másik oldalt pedig akár sajnálhatnánk is. Szegények, akik úgy gondolták, és aszerint is éltek, hogy lélek nincs, így lelkiismeret sincs, az ember lényegében állat, és a halál pedig megsemmisülés!

Mi viszont azt mondjuk, hogy ez nem így van, és a szeretet erősebb, mint a gyűlölet. Ők gyűlöletből akartak történelmet írni, mi pedig – remélem – szeretetből fogunk!

Egy fakuló fénykép a hajdanvolt őszből.

Emberpár botorkál az Üllői úton a Kisfaludy utca felé. A sarkon egy magyar tank, a tetején egy férfi áll, az utat vigyázza. Ballag az emberpár, a férfi átfogja az asszonya vállát, fáradt feje előrehull. Asszonyára támaszkodik az ismeretlen felkelő, hátán keresztbevetve a dobtáras géppisztolya... Hazafelé bandukolhatnak, a harcok multával, talán pihenni egy kicsit... Hogy aztán néhány hónap multával majd, egy hideg hajnalon kirángassák a cellájából, és bitóra húzzák az „ellenforradalmár fasisztáját”.

Mindketten szegények, „munkáskülsejűek”. Az asszonyon keszkenő, lódenkabát, a férfin sötét színű gyári öltöny, a fején svájcisapka...

Bár itt és most minden az övék – ne irigyeljük „a szegény gazdagokat”.

Mi – az örök „munkáskülsejű” bennszülöttek – bár kifosztottak lettünk, mégse aggódjunk; higgyünk annak, aki mondta: ne aggódjatok, „minden megvan”.

Világítson hát '56 emléke szívünkben tisztán, fehérén, mint a halottaink őszi krizantémjai a magyar temetőkertekben!